

IVAN IVANOVICS GÉPPUSKÁJA,

AVAGY AZ ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ FÉL-SZUBJEKTÍV¹ VISSZATEKINTÉSE A SOCIO.HU ELSŐ TÍZ ÉVÉRE

<https://doi.org/10.18030/socio.hu.2021.4.297>

Kovách Imre nevével kell kezdenem ezt a visszatekintést: a *socio.hu*² ötlete az ő fejéből pattant ki. Imrét 2011. január elsejétől nevezték ki az *akkor még* a Magyar Tudományos Akadémia alá tartozó Szociológiai Kutatóintézet élére, s már decemberben bemutatkozó mailt írt valamennyi munkatársnak, illetve, többek között, nekem külön is írt, hogy beszélünk kellene az én intézetben betöltött helyemről. Hm.

A beszélgetésre végül karácsony előtt került sor, így volt időm rá, hogy magamban is tisztázzam a preferenciáimat: semmilyen intézményes iszapbirkózásban nem akarok részt venni, a pozíciókat leszarom,³ s ameddig lehet, igyekszem ezeket elkerülni. Voltak már, hm, érdekes állásaim – a tipikusknál később kezdett – egyetem előtt, szociológiai értelemben elég valószínűtlen fejlemény, hogy végül társadalomtudományos kutató lettem,⁴ tudtam tehát értékelni ezt a társadalmi pozíciót, amelyben *akkor még* jól is éreztem magam.

Kovách Imre már 2011 elején előállt a személyre szabott javaslatával: indítana egy folyóiratot, s engem kér fel főszerkesztőnek. Mivel úgy véltem, hogy ez nem annyira vezetői/menedzseri feladat (ebben részben naivnak bizonyultam, ld. később), mint inkább szakmai kihívás, viszonylag gyorsan elfogadtam az ajánlatot.

A felkérés egy *review journal* alapítására szólt, tehát egy olyan tudományos – szociológiai – lapéra, amelyben a recenziók, kritikák, vitacikkek, kutatási beszámolók dominálnak. A koncepció mögött egy sajátos, normatív és szociológiai elemekből összeállított tudományfelfogás⁵ állt:

- A) először is, a jó öreg bölcsésznyelvet használva: a (megalapozott) szakmai kritika és vita *jó*, mert ez viszi előre a tudomány fejlődését;
- B) kicsit szociológusabbul: mivel a tudományos publikációk terén túltermelés van, senki sem képes

1 Az alábbi írásból kigyomláztam a dupcsikizmusok *egy részét*. A folyamat közben konzultáltam a szerkesztőtársakkal is, de most a „szokásosnál” is jobban kell hangsúlyoznom: minden egyes lent olvasható szóért egyesegyedül én vállalom a felelősséget. Két fontos megjegyzés: egyrészt, magyar vagyok, tehát kulturálisan igen fogékony az emlékeim utólagos, mondjuk így, átstilizálására, ezért ennek ellensúlyozására a lapalapítás idején még vezetett, nagyon részletes naplómra és archivált mailjeimre támaszkodtam; másrészt, a cikk egy kibővített változata meg fog jelenni a *Kényszeres Megismerés blogon* (<http://kenyszeresmegismeres.blogspot.hu>), szintén az *Ivan Ivanovics géppuskája* főcímmel, 2021 decemberi dátummal.

2 Részben az egyszerűség kedvéért, részben hiúságból a cikkben az eredeti nevünket használom. Bár volt, aki tapintatosan már az elején figyelmeztetett, hogy a név, első találkozásra egy blogot sugall, csak évekkel később vettük fel hivatalosan a *Socio.hu – Társadalomtudományi Szemle* nevet (angolul pedig *Socio.hu Social Science Review* lett a nevünk, mivel 2014-től 2020-ig évente egyszer egy angol nyelvű számat is kiadtunk).

3 Általában még a hétköznapi beszédben is tudatosan kerülöm a trágárságokat, mert manapság gyakran éppen a vulgáris kifejezések *hiánya* tölthet be némi látens társadalomkritikai funkciót... most mégis úgy érzem, ideje bevezetni e teljesen köznapi vált kifejezést a tudományos prózába is.

4 Legalábbis ezt állítják az elsőgenerációs értelmiségiek mobilitási esélyeit tanulmányozó kollégák.

5 Nagyon erős kísértést leküzdvé *nem* próbálom precízebben kifejtteni, így a szakirodalmi hivatkozásokat is inkább teljesen elhagyom. Bocs, majd legközelebb, egy másik műfajban.

mindent elolvasni a tágabb, de még a szűkebb szakterületéről sem. Szelektálni kell tehát, s elvileg ezt segítik a kritikák: megmutatják, mely műveket érdemes elolvasni, mely szerzőkre érdemes figyelni. Ráadásul, mivel

- C) a „laikusok” nem tudják megítélni a tudományos munka színvonalát, a tudósoknak kell ellenőrizniük egymás munkáit. Ez a szempont a társadalomtudományokban jóval fontosabb, mint a természet- vagy az élettudományokban, mivel előbbieknek, mint például a szociológiának, nincs sem egységes paradigmája, sem „objektív valósága”, amelyre az esetleges kritikákat vagy elismeréseket alapozni lehetne.

Az utolsó pontnak azonban kényelmetlen implikációi is vannak:

- a társadalomtudományokban erős tendencia, hogy hosszabban kell(ene) magyarázni az elméleti hátteret, az alkalmazott fogalmakat, az operacionalizálás módját,⁶ mint a természettudományokban. A tudományos cikkek (sőt, könyvek) lehetséges terjedelme azonban korlátozott, s *nem (kizárólag)* azért, mert még mindig kisebbségi komplexusokkal terheltlen követjük a természettudományos folyóiratok sztenderdjét. A *socio.hu*-nál tudatosan nagyon libe... engedékenyen húztuk meg a terjedelmi korlátokat, mégis, volt olyan elméletész szerzőnk, aki, bár „cselesen” két részre bontotta a cikkét, még a kétszer 80 ezer leütés maximális terjedelemben sem fért be.
- A fenti jellegzetességek másik fontos következménye, hogy a társadalomtudományokban nagyságrenddel könnyebb bármely publikációt kritizálni, mint megírni: pusztán komolyan kell vennünk a szakmánk szabályait és mikroszkóp alá helyezni a szóban forgó művet.⁷

Hogy egy saját példámot vegyem ebből a sociós korszakból: Ulrich Becket a *Kockázattársadalom* óta nagyra tartottam, s amikor elköteleztem magam az általa és felesége által jegyzett könyv recenzálása⁸ mellett, azt hittem, alapvetően dicsérni fogom. Végül magam is megdöbbsentem, mennyire kritikus recenzió került ki a kezem alól. Mint Ivan Ivanovics a szovjet viccben, aki alkatrészenként ellop egy, a gyárában előállított „varrógépet,” de amikor otthon összeszereli, döbbsenten látja, hogy géppuska sikeredett belőle.

A fent említett, „*a (szakmailag megalapozott) vita/kritika jó*” normát körülbelül annyira érdemes névértéken elfogadni, mint például az állítást, hogy „*a magyar társadalom gyerekebarát*” – mindenki ezt hajtogatja ugyan, a politikai szlogenektől egészen a szociológus kérdésre adott válaszokig, de a tényleges társadalmi viselkedésből valami egészen más kép rekonstruálható. Mit tart tehát a szakma a recenziók/kritikák tényleges funkciójáról?

Hát, a lehetséges álláspontok széles skálája feszíthető ki, amelynek az egyik végpontján a – bocs’ ismét – a „*benyulunk a szerzőnek*” megközelítés áll, a másik végpontján pedig az a felfogás található, amely a „mi

⁶ Az empirikus cikkek csak látszólag jelentenek kivételt: hiába állítja a kolléga, hogy az ő „elméletmentes,” szikár tényekre korlátozódó cikke *mindössze* arról akar szólni, hogyan befolyásolja a mákostészta-fogyasztással kapcsolatos attitűdöket a fogyasztók hajszíne (eredmény: a szőkék jobban preferálják, mint például a barnák), az írást számos ponton lehetne, legitim módon kritizálni. Pl. az attitűd kifejezést manapság azért lehet magától értetődően, magyarázat nélkül használni, mert *beépített elméleti háttért* tartalmaz – a 20. századi kollégák dolgoztak a fogalmon eleget. Bele lehet kötni a tanulmány által használt hajszín-tipológiába, a „szereti/utálja a mákostészta” változó operacionalizálási módjába, a mintavételbe stb. Sőt, felvetve, hogy miért éppen a mákostészta és miért éppen a hajszín, kritizálni lehet a témaválasztást is (s természetesen nem csak ilyen, szándékosan hülye példák esetében).

⁷ Egyszer a legkomolyabban foglalkoztam a gondolattal, hogy – erősen kritikus – recenziót írok a *saját* könyvemről... Lett volna miről. (Bár, be kell vallanom, hogy az ötletet *elsősorban* az motiválta, hogy egy szerkesztő elképesztő hibák sorát akarta a szövegembe „javítani”, s egy ideig úgy tűnt, hogy a kiadó maximálisan partner ebben. Végül sikerült a helyreállított szöveget megjelentetnem, de a könyv borítóján elírták a kiadó nevét, amely nem sokkal később tönkrement és megszűnt. Pedig akkoriban még csak nem is használtam mágiát.)

⁸ *Táv szerelem/Táv szeretet... a recenzió: Dupcsik 2017.*

oldalunkon” álló szerző legkisebb kritikáját is *támadásként* értelmezi. (Sőt, egy alkalommal, nem is kritikai, „csak” weberi értelemben vett *kellemtlen tényeket* tárgyaló cikkem esetében szegezte nekem egy szociológus kolléga:⁹ „*mi volt a szándékod ezzel a cikkel?*” De a kedvencem az a történet, amikor valaki tőlem, a szerzőtől kérdezte, egy beszélgetés során többször is, hogy mi volt a megjelentetésről döntő szerkesztő szándéka ezzel a cikkel... A teljes, nagyon tanulságos történetet ld. [Dupcsik 2011a:2.](#))

Miért alakult ilyen siralmasan a kritikai és vitakultúra a szociológiában (is)?

- A) Az esetleges jövőbeli Olvasó kedvéért jegyzem meg, hogy bár ez egy normális országban politikai kiszólásnak tűnhet, a megjelenés kontextusában (2021, Magyarország) szikár tényleírás: az általános magyar közéleti/politikai vitakultúra feltehető lenne a kihalt fajok listájára (*list of extinct species*). Márpedig gyakorlatilag kizárt, hogy e nyomasztó makroszintű összefüggésnek ne legyen (erős) hatása a szűkebb értelemben vett tudományos diskurzusokra is.
- B) Tovább fokozódott a túltermelés a tudományos publikációk terén, s ezáltal a kollégák konkurenciaharca is. Az 1989–90-es rendszerváltás eufóriájában megfogalmazott általános várakozás, tehát hogy konkurenciaharc → verseny → a színvonal fokozódása, sajnos, ezen a téren is illúzióknak bizonyult. A preferált, sokaknál kizárólagos stratégiává a minél magasabb presztízsű minősített folyóiratokban/kiadóknál való publikálás vált, amelyet a Szociológiai Kutatóintézet jogutódja, a Kutatóintézet jogutódja, a TK (Társadalomtudományi Kutatóközpont) egy nagyon kidolgozott pontrendszerrel formalizált is.¹⁰ A recenzió a kutatók többsége számára mintha nem lenne gazdaságos, tehát egy szakcikkhez képest a hozadék – például hivatkozások formájában – nem éri meg a fajlagos energiabefektetést. (A recenzió alacsony presztízse persze nem vadonatúj jelenség, már a *socio.hu* első írása első mondataiban erről idéztem egy kollégát, ld. „[Recenziót nem érdemes írni...](#)” [Dupcsik 2011a:1.](#))
- C) Némedi Dénes szerint az Egyesült Államokban már a két világháború között megkezdődött a váltás a „*professzori termelési módról*” a *team-* és projektközpontú szociológiai üzem irányába – Magyarországon, úgy néz ki, ez az utolsó három, vagy még inkább utolsó másfél-két évtized fejleménye. De ugyebár az Olvasó is tudja, hogy *ez nem Amerika* – a folyamatot ráadásul mindinkább egy, a kormányzat által létrehozott és/vagy kisajátított tudományos intézményrendszer határozza meg. Az államosítás folyamata együtt járt a tudományos élet egyes szereplői, intézményei és érdeklődési irányai ellen intézett külső támadásokkal, amelyek stílusa és agresszivitása példátlan volt az 1970-es évek óta.

Az egyes társadalomtudományok művelői ezer szálon függenek egymástól, az eszkimó¹¹/fóka-arány egyre rosszabb – talán civilizációs vívmánynak vagy legalább a kisebbik rossznak kellene tekintenünk, hogy a kollégák döntő többsége az érdemi viták és kritikák *megkerülésének* stratégiáját választja, nem pedig gerjesztését,

9 Gyermekvállalásról, hosszú távú demográfiai tendenciákról volt szó – ami a 2010-es évek Magyarországon *akaratlanul is „politikai”* áthallásokat hordozott. Diákkoromban, a 1989–90-es rendszerváltás idején naivan azt hittük, hogy a politika/ideológia ilyen típusú benyomulása a társadalomtudományba végleg a múlté fog válni.

10 Blogbejegyzésnek álcázott – így publikációnak *nem* minősülő – esszém (47,1 ezer leütés) a pontrendszer és a publikációs stratégiák kritikájáról: [Dupcsik 2019](#). Találgassanak, legyenek szívesek, hány szakmai reflexiót kaptam...

11 Madáchra utaltam, ezért használtam az „*eszkimó*” kifejezést, amellyel természetesen nem akartam megtagadni az *inuit* népet megillető elismerést (*recognition*) sem (ld. *a socio.hu*-ban megjelent [Dupcsik 2018](#)).

esetleg politikai hátszél kihasználásával.¹²

Előfordult már, hogy tíz évvel később újraolvasva rácsodálkoztam egy-egy szövegemre, de a *socio.hu* főszerkesztői beharangozójával (Dupcsik 2011a), amelyet e sorok fogalmazásakor olvastam figyelmesen újra, nem ezt volt a helyzet. Próbáltam egy merton *„önön lábát kirúgó jóslatot”*¹³ megfogalmazni – de egy önbeteljesítő jóslat sikeredett (ld. ismét a varrógép/géppuska-példázatot). Nyitott szemmel ugyan, de belesétáltunk ugyanabba a csapdába, amelybe laptársunk, a *Replika* már a múlt században belefutott. Talán érdemes idézni a tíz évvel ezelőtti szöveget, az első évfolyam első száma első számozott oldaláról:

„Az 1990-ben induló Replika kezdetben a »szociológiai viták és kritikák« alcímet viselte. Ekkor még valamennyi szám belső borítóján olvasható volt, hogy »A Replika vitákat, kritikákat és információkat közlő szociológiai kiadvány. Megindításával a hazai szakmai közélet felpezsdítéséhez és a tudományág professzionalizálódásához kívánunk hozzájárulni. Úgy gondoljuk, a magyar szociológia fejlődésének egyik gátja, hogy művelői között nem alakult ki érdemi párbeszéd. Nem ismerjük egymás gondolatait, kérdésvetéseit, kutatásait; a megjelent tanulmányokra pedig csak a legkritikább esetben érkezik reflexió. Lapunkban ezért« elsősorban ezen szerettek volna változtatni» (Dupcsik 2011a:1).

Ezen a ponton a *kéziratba* beszúrtam egy mondatot, egyértelműen jelezve, hogy ez a szerkesztőtársaknak szóló kommentár, nehogy betördeljük: *„[S ezért vonakodok egy pármondatos ars poetikát fogalmazni a socio.hu-hoz... Nehogy mi is az elhagyására kényszerüljünk. D. Cs.]”* Majd a publikálásra szánt szöveg folytatása:

„Miközben a főszerkesztő Hadas Miklós személye – és, tegyük hozzá, a folyóirat színvonalas volta – nem változott, a cikkek összetételének változására reagálva az 1993-ban megjelent 9–10. számból már eltűnt az idézett szöveg. Az alcím »szociológiai folyóirat«-ra, majd hamarosan »társadalomtudományi folyóirat«-ra változott. (...)

Az 1989-ben startoló BUKSZ napjainkban is tartja magát, de ennek súlyos ára volt. Gyakran még olyanok is »balhész«, konfrontációkat kereső lapként tartják számon, akik talán csak a múlt században vették utoljára a kezükbe a folyóiratot, és csak néhány (esetleg csak egy-egy) vihart kavart írására emlékeznek. ESSZ [e sorok szerzője – 2021-es D.Cs.] elfogult a kérdésben, mint a folyóirat többszörös szerzője [s még inkább: mint egy recenzió szerzője, amelyen bruttó egy évig dolgozott, rengeteget csiszolgatta, de végül egy nagynevű kolléga „támadásaként” támadt meg – 2021-es D.Cs.], de ki meri jelenteni, hogy ez a konfrontatív image alapvetően félreértésen alapul. Mindössze egyetlen, nagyon is idézőjelbe kívánczó »kifogása« merül fel benne a BUKSZ-szal szemben, az is mennyiségi: a negyedévi, a társadalomtudományok egészével foglalkozni kívánó folyóiratban évente alig néhány szociológiai recenzió jelenik meg” (Dupcsik 2011a:1-2).

12 Érintett, s természetesen elfogult vagyok, de éppen ezért van rálátásom a történetekre: gyakorlatilag ez történt például a közoktatásban használt tankönyvek (volt) piacán. A politikai kisajátítás szándéka csak az eszköz volt, amelyet számos szerző, illetve a szerkesztésben és kiadásban érdekelt szereplő kihasznált a saját érdekében. (Részletesebben: Dupcsik–Repárszky (2020.)) De a háttér ismeretében nagy valószínűséggel hasonló játszmákat lehetne kimutatni például a gender tanulmányok vagy a CEU kicsinálása mögött is. Egy, a jobboldali elit oldalvein úszó értelmiségi ismerősöm már a 2000-es években írt nekem egy mailt, amelyben kifejtette: a cigányok társadalmi helyzetével kapcsolatos problémákat kizárólag néhány „CEU-központú szociológus” okozza. Próbáltam „kompromisszumra” jutni vele, hogy legalább mondja azt, hogy „eltúlozzák” vagy „túldramatizálják” a problémákat, azzal csak nem fogok egyetérteni, de az „okozza” ige teljesen szürreálisan értelmetlen, de nem tudtam meggyőzni. Utólag világos: az illető – aki inkább volt posztreális, mint szürreális – sokkal tisztábban érzékelt, merre tart a korszellem, mint az akkori énem.

13 Maga Merton is bizonytalankodott, felváltva használta a *self-defeating* vagy *self-destroying* vagy *self-denying prophecy* kifejezéseket. *„Szívesen fogadok javaslatokat egy épkezláb magyar fordításra”* – írám szívesen, de ez szinte már szemfogatás lenne: a szakma ilyen megszólításai soha, semmilyen reakciót nem váltottak még ki.

Wessely Anna egy évtizeddel a fent utalt epizód után, már a *BUKSZ* főszerkesztőjeként, a közismerten non-konfrontatív stílusáról ismert *Magyar Narancs*¹⁴ újságírójának kérdésére szinte mentegetőzött, hogy az 1990-es évek elején számos „nagy név” művét kritikai elemzés alá merték venni a lapban.¹⁵

Vége a *socio.hu* mikroszintjére térve: az első években a szerkesztők aktív erőfeszítése kellett ahhoz, hogy meg tudjuk tölteni a számokat recenziókkal és hasonló írásokkal. Ez nagyon rossz mutató lesz, magam is meglepődtem, amikor utánaszámoltam, de most már csak tisztességből is bevallom:¹⁶ összesen 20 írásom jelent meg az általam (is) szerkesztett lapban, főleg recenziók, főleg az első években. Itt csak egyet idézek meg, mert nemcsak tanulságos, de legalább szórakoztató is: kikínlódtam egy „konferenciabeszámoló” című rovatot, amelybe írtam is valamit. Ezután az első, az Intézet által szervezett konferenciát szorgalmasan *végigjegyzeteltem*, már eleve a laptopomba, hogy aztán kifele jövet egy kollégám így nyugtázza erőfeszítéseimet: „*látom, te is végigszámítógépezted a konferenciát...*” (Vagy inkább sírnunk kellene? Dupcsik 2011b).

Egyre nagyobb lett a nyomás a szerkesztőkön,¹⁷ míg végül átalakultunk minősített folyóirattá, tehát ahol alapvetően szakmai tanulmányokat várnak, amelyeket aztán (legalább) két külső lektor véleményez. Már diákként azt olvastam Mertonnál, hogy az ilyen referens-rendszernek csak az egyik funkciója, hogy minden tanulmányt a téma avatott szakértői bíráljanak el, a másik, egyáltalán nem mellékes funkció pedig, hogy a szerkesztő így az anonim lektorok háta mögé tud bújni az elutasított (vagy akár csak megkritizált, „nagyobb javításokra” kért) szerzők haragja elől... De arról már nem írt az amerikai klasszikus, hogy milyen kihívás lesz elegendő *reviewert* találni, lenyelni, hogy egy részük még az elutasításra sem veszi a fáradságot, egy másik részéből pedig hosszas próbálkozás után, vagy esetleg sosem tudjuk kihúzni a megígért jelentést. Bevallom, munkámnak mindig is ezen részét éreztem a legfrusztrálóbbnak, s a tapasztalatok utolsó, idei hulláma után a szerkesztőtársaimnak ilyen bizalmas módon, ebben az írásban ajánlok alkut: a jövőben kiszállok a lektorvadászatból, inkább a korábbinál több első szerkesztést vállalok.

Az átalakulás végül ezen a vonalon szinte „túl jól” sikerült: az eredetileg recenziós folyóiratnak indult *socio.hu*-ban voltak már olyan számok is, amelyekben egyáltalán nem volt recenzió, „csak” szacikkek.

A fentivel nagyjából párhuzamosan volt két másik fordulat is:

- Megváltozott az intézményes háttér: a Szociológiai Kutatóintézetet 2012-ben beolvasztották a Társadalomtudományi Kutatóközpontba (TK). Utóbbi főigazgatója, egyrészt korainak tartotta, hogy az MTA A-besorolású lappá minősítette a folyóiratot – valljuk be őszintén, *akkor még* tényleg részben megelőlegezett bizalomról volt szó. Körösi András másrészt egy új, TK-szintű angol nyelvű folyóiratot akart alapítani, s ennek szemszögéből a *socio.hu* – akkor még csak tervezett – *angol nyelvű számain* felesleges konkurenciának tekintette.
- A másik fordulat kulcsszava a professzionalizálódás, és ezt a szerkesztőtársak „kényszerítették” ki: megelégték, hogy az első időszakban a teendők túl nagy hányadát magam csináltam. Félreértés ne

14 Apó, ha már *Magyar Narancs*: a Balkán-képekről szóló könyvem (2005) e lap főszerkesztője lektorálta a kiadó számára. Nem csak megjelenésre javasolta, de kifejezetten dicsérte, s nem csak úgy odavetve: a lektori jelentés minimális munkával átalakítható *lett volna* egy, a *Magyar Narancsban* szokásos terjedelmű recenzióvá is. Vagy a szűkebben vett tudományos szférán túl is általános a recenzió-műfaj lenézése, vagy más, általam nem ismert motívumról lehetett szó.

15 Részletesebben ld. Dupcsik 2022, 6.2.4. fejezet Harmadik portréja. Még egy tanulság: a 2003-as interjú megjelenésekor, illetve az idézett 2011-es cikk írásakor még nem ismertem, az idén (2021-ben) olvastam először. Talán még mindig nem reflektáltunk kellőképpen az online hozzáférhetőség minden konzekvenciájára.

16 De nem akarok glóriát fenni a saját fejem fölé: az is erősen motivál, hogy a múlt tisztességes bevallása manapság elsőrendű provokációs potenciállal bír.

17 A megfogalmazás magyarázata: a szerkesztőtársak előbb látták be a fordulat szükségességét, mint jómagam.

essék: ezzel nem dicsekszem, sem nem mártírkodom, ez az amatőrségem megnyilvánulásának tekinthető. A lap határozottan hatékonyabban és színvonalasabban működik, amióta nem én vagyok a főszerkesztője.

A fent említett feszültségek közös megoldása ugyanis az lett, hogy lemondtam a főszerkesztőségről, de maradtam a szerkesztőség tagja, amelynek kulcsszereplői egymást váltva, egy-egy évre vállalják a főszerkesztőséget.

Nevesítsük: lemondásom óta ténylegesen Csurgó Bernadett, Hajdu Gábor, Kristóf Luca, Megyesi Boldizsár és P. Tóth Tamás ötösfogata irányítja a *socio.hu*-t, személyi vetélkedéstől meglepő mértékben mentesen, évenként rotálva a főszerkesztői posztot. Kovács Éva és Takács Judit két, a szerkesztőség szerkesztés/publikáció terén legtöbb tapasztalattal rendelkező tagja, s ha jól értem, éppen ezért nem akartak főszerkesztők lenni, mivel az ő CV-jük így is épp elég szép, s mivel túlságosan leterheltek egyéb szakmai tennivalóikkal. „Lazán” el tudják érni, hogy szakértelmük nélkülözhetetlen legyen a szerkesztőség számára; *elvileg* egyébként ez lenne az én stratégiám is, csak jóval kevésbé hatékonyan. Csizmady Adrienne időközben az intézet igazgatója is lett, tehát ő képes a leghatékonyabban képviselni a lapot a TK szintjén is – nyilván nem független tény, hogy a *jelenlegi* főigazgató támogatja a lapot. S a folyóirat igazi motorja Kovács Mariann.

Túlságosan jól működik ez a lap, és ez eléggé nyugtalanító. A színvonallal szemben megnyilvánuló ártó rosszindulat mára belekövesedett a magyar kultúrába, csak idő kérdése, mikor kezdenek ki minket. Vagy ez már nem is kérdés?

HIVATKOZÁSOK

- Dupcsik Cs. (2005) *A Balkán képe Magyarországon a 19-20. században*. Budapest: Teleki László Alapítvány. Elérhető: https://www.academia.edu/50319173/Dupcsik_Csaba_2005_A_Balk%C3%A1n_k%C3%A9pe_Magyarorsz%C3%A1gon_a_19_20_s%C3%A1zadban_Budapest_Teleki_L%C3%A1szl%C3%B3_Alap%C3%ADtv%C3%A1ny vagy https://www.researchgate.net/publication/353514545_Dupcsik_Csaba_2005_A_Balkan_kepe_Magyarorszagon_a_19-20_szazadban_Budapest_Teleki_Laszlo_Alapitvany [Letöltve: 2021-07-28].
- Dupcsik Cs. (2011a) „Recenziót nem érdemes írni...” (csak muszáj). Szerkesztői bevezető egy új szociológiai kritikai lap elé. *Socio.hu Társadalomtudományi Szemle*, 1(1), 1–4. Elérhető: https://socio.hu/uploads/files/2011_1/Bevezetes.pdf [Letöltve: 2021-12-06].
- Dupcsik Cs. (2011b) Vagy inkább sírnunk kellene? Szubjektív beszámoló egy konferenciáról. *Socio.hu Társadalomtudományi Szemle*, 1(2), 1–6. Elérhető: https://socio.hu/uploads/files/2011_2/1dupcsik.pdf [Letöltve: 2021-12-06].
- Dupcsik Cs. (2017) Furcsa párok, mobilos anyák és saját-kultúrák vesék. Recenzió Beck, Ulrich – Beck-Gernsheim, Elisabeth: *Távserelem/Távseretet: Életformák a globális korszakban*. c. művéről. *Socio.hu Társadalomtudományi Szemle*, 2, 70–79. <https://doi.org/10.18030/socio.hu.2017.1.71> Elérhető: https://socio.hu/uploads/files/2017_2/dupcsik_rec.pdf [Letöltve: 2021-12-06].
- Dupcsik Cs. (2018) Elismerés és sérelem: Az elismerésért folytatott harc és a sérelmi politikák. *Socio.hu Társadalomtudományi Szemle*, 1, 48–68. <https://doi.org/10.18030/socio.hu.2018.1.48> Elérhető: https://socio.hu/uploads/files/2018_1szalai/27_dupcsik.pdf [Letöltve: 2018-06-14].
- Dupcsik Cs. (2019) Pont, pont, vesszőcske. *Kényszeres Megismerés*, január 6. Elérhető: <http://kenyszeresmegismeres.blogger.hu/2019/01/06/pont-pont-vesszocske> [Letöltve: 2021-12-06].
- Dupcsik Cs. – Repárszky I. (2020) „Más a hülyeség, és más a foci!” MTI-közleménnyé avansált politikusi Facebook-posztra csakazértis’ szakmai reagálás. *Kényszeres Megismerés*, augusztus 12. Elérhető: <http://kenyszeresmegismeres.blogger.hu/2020/08/12/mas-a-hulyeseg-es-mas-a-foci> vagy: https://www.academia.edu/49018256/Dupcsik_Csaba_Rep%C3%A1rszky_Ildik%C3%B3_M%C3%A1s_a_h%C3%B3lyes%C3%A9g_%C3%A9s_m%C3%A1s_a_foci_MTI_k%C3%B6zlem%C3%A9nny%C3%A9_avanz%C3%A1lt_politikusi_Facebook_posztra_csakaz%C3%A9rtis_szakmai_reag%C3%A1l%C3%A1s [Letöltve: 2021-07-15].
- Dupcsik Cs. (2022) *A magyar szociológiai gondolkodás története 1990-ig*. Várható megjelenés. Budapest: L’Harmattan – KRE Könyvműhely.